

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 35

Lýsingarprísir fyri mm: 20 oyru á
1. síðu, 15 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardag 4. sept. 1954

Bladið verður búið á posthúsinum, og
kostar kr. 3,20 + porto um fjórðingsárid

27. Árg

Loysing og ikki sjómarkið - tað er endamálið.

Javnaðarflokkurin hevur einki annað mið í sjómarks málinum enn at flyta leikir soleiðis, at Føroyingar og fyrst og fremst fiskimenninir vinna aftur mið og grunar.

Hetta er hövuðstráðurin í einum og hvørjum uppskoti, ið javnaðarmenn seta fram ella eru við øðrum at seta fram til greiðing av sjómarks málinum. Men so satt sum hetta er grundarlagið og stóðir hjá javnaðarmonnum eru teir ikki og kunnu teir ikki vera blindir fyri tí, at um lötingsmeinn og Føroyingar í síni heild ikki orka at lyfta málið upp um parta- og statapolitikk og royna at finnst í einari felagsstöðu við einum sterkum, viljaføstum andlit úteftir, eru bert smáir möguleikar.

SETTIR LÆRARAR.

Haldórsvíkarlærarin Ólavur Joensen er settur sum annarlærari á Toftum.

Jóhan Hansen, Skálabotni, fekk aftur starv í sama stað.

Sum ferðalærari í Nesvík-Saksun er settur Poul E. Petersen, fyrrur ítróttaráðgevari, í Múla Jákup Barentsen av Sundi og Norðadal-Syðradal Maria Siwertsen frá Gjógv.

Framvegis eru strvinj á Eiði, Kollafirði, Skopun og Viðareiði ósett.

DIMMALÆTTING FER VIÐ ÓSANNINDUM

»Dimmalætting hevur neyvan hugtikið nakrar fyri ruddiliga skrivning um mótstøðumenn sínar. Hon er ikki smáin at fara burturvið, tá ið hon og hennara lið hava rent seg fastan. Eitt nú sum í sjómarks málinum, har sambandsflokkurin hevur »kompromitterað« seg saman við fólka flokkinum við at hava gitið handan mistrivningin av einum sjómarksuppskoti sum tað, ið landsstýrið legði fram á tingborði.

Tað ið er hættisligt í hesum landsstýrisuppskoti, er at trýlmilamarkið, sum føroyingar ongatíð hava góðkent, nú verður góðtikið av stjórnarflokkunum.

Fyri líkasum at smyrja salvu í sár ið yvir fyri Føroya fólki loyvir Dimma Framhald á 2. síðu.

KANN HENDA.

Sum kunnugt finnur 14. sept. ikki líka sín í jilgitan og ósannindisbriksli. Hansara briksl at P. M. Dam skal hava lútað fyri boðum niðri frá ella tað sum verri er, at hann skal hava latið stóðu sína í sjómarks málinum upp á fjall fyri pening til sorlaðar fyrirkur á Tvöroyri, tí hann ikki skal tora at fara til vals upp á tær, liggur so lágt, at ein hirðir ikki at geva tilfiku andvar.

Allir, ið kenna Dam, vita, at óheftari maður í føroyskum politikki enn hana finst ikki í Føroyum. Tað er kortini harmiligt at siggja, at Erlendur Paturssonur, sum tó er formaður F.F.s, skal pipra avpenning eftir, at tað nú skal fara at vera so í lag, at A.T. — arbeidaranna og fiski-

ar fyri at vinna fullar sændir í tí fyri allar føroyingar so týðningarmiklum máli at vinna aftur grunnar og mið okkara.

Okkara flokkur var tí saman við sjálvstýrisflokkinum samdir um at royna at finna fram á eitt uppskot, ið kanska kundi samlað allar flokkar. Og hesir báðir samgonguflokkarnir vóru so heppnir at seta eitt tilfitt uppskot fram fyri sjómarks málanevndina til umhugsingar.

Uttan at reypa hugsu vit, at vit Framhald á 4. síðu.

Føroyskur JAVNAÐAR- MAÐUR í «Den NORDISKE SAMARBEJDSKOMITE»

Javnaðarflokkurin er biðin um at velja mæn í »DEN NORDISKE SAMARBEJDSKOMITE«, ið heldur fund í BERGEN friggjadagin 24. og leygardagin 25. sept.

FØROYSKI JAVNAÐARFLOKKURIN.

er biðin við til ringfelagsfund (kongres) íslenska javnaðarflokksins. Hesin fundur verður hildin í Reykjavík í døgum 18.—21. sept.

EINGIN

SAMBANDSMAÐUR

greiddi atkvøða fyri uppskotinum á tingi um at varðveita føroyska kolaframleiðslu.

Dr.med.

Rasmussen

helt úti á »Dr. Aleksandrines Hospital« eina sera athugaliga röðu um giktsjúkuna í Føroyum sambært statistiska roynd í eini føroyskari bygd. Í hesi bygd vóru um 83 pst. giktsjúk, nógv meiri enn t. d. í Danmark.

Doktari Rasmussen mælti heit fyri at fáa gikiheim bygt í Føroyum eins og öll tey amboð, ið tørva fyri at geva giktsjúklingum so góða røkt sum yvirhóvur møguligt..

KASTAR ÓGERÐIR SÍNAR Á FISKI- MANNAFELAGIÐ

E. Patursson leypir sum óður maður á okkum við ósannindisbrigli.

Vit svara honum aftur — avdúka hann.

Ikki eitt einasta orð frá okkum eftir fiskimannafelagnum — sjálvandi! Nasadjarvur og markaleysur í at seta tingini á høvðið sum E. Paturssonur er smæist hann ikki við at rópa: teir leggjast á fiskimannafelagið, tá ið vit siga honum nakrar sannleikar og seta hann upp móti veggnum til andsvar fyrj ábyrgdarleysu stóður sínar og ósannindis briksl.

Men E. Paturssonur skal ikki sleppa at fjala,

at hann og bara hann hevur ábyrgd fyri, at fiskimannafelagið hevur mist allar ognir sínar,

at hann og bara hann hevur ábyrgd fyri, at fiskimenn taptu verkfallið 1953 og komu undir krypulsáttmálan, hóast sigurin var teimum í hendi,

at hann rendi fiskimannin í rot, tí hann fyri at fremja loysingarørskap sín einki vildi hava við teir 700.000 dönsku arbeidarakammirátarnar at gera,

at hann við at taka verkfallssigurin úr hondum fiskimanna hevur alla ábyrgdina, skuldina, fyri, at fiskimenn flestir mistu várið og meginpartin av sumrinum 1954, og

at hann harvið hevur ábyrgdina fyri tað stóra landstap, og tað stóra ar-

manna stórsta andelsvirki her á landi — fer í sor og við tí alt tað liðið á Tvöroyri, sum ikki hevur hug at svørja til hansara loysingarørskap.

Veit nakar um nakran fakfelagsformann, ið hevu rverið »kyniskari« og óndari móti einum arbeidaravirki enn Erlendur Paturssonur móti A.T.?

Men Erlendur hin gamli, skal ikki vera ov visur í, at hansara hálsfevning við Jóhan Poulsen, Dimmalætting og aðrar í forfylgingini av fyrirkuni hjá arbeids- og fiskimonnum á Tvöroyri gevur politiskt »bonus«.

Kann vera, at »suðupólseyknevið« og hin mikla skaðafroin, verður ein eia politiskur »bummirangur«, Erlendur.

beiðsloysið millum heimafólkið, ið stóðst av, at meginparturin av skipaflotanum kom at liggja fyri teymi í vár og út á summarið,

at hann veruliga hevur tapt sjálvt verkfallið í ár, um ikki vit her í blaðnum, undirtikið av øllum javnaðarflokkinum hövdu reist og farið í hernaða fyri at fáa tingið saman fyri at bjarga fiskimannafjöldini at fara til grundar undir hansara ørskapi,

at tað var hetta javnaðarmanna tiltak og javnaðarmanna við J. P. Davidsen og Øregaard á odda í troðkan á landsstýrið og landsstýrisflokkarnar — tjóðveldismenninir vóru passivir — tað var hesin ágangur javnaðarmanna og Føroya arbeidarafelag við javnaðarmanninum Magnus Tórsheim á odda, sum gjördu, at skipini komu út aftur og minstalönin varð hækkað.

Tessverri kundu javnaðarmenn og Føroya arbeidarafelag einki gera við at bóta um reiðaranna 100 pst sigur yvir fiskimannafelaginum.

NÝTT SINNISSJUKRAHÚS TIL 150 SJUKLINGAR EISINI NÝTT GIKTSJUKRAHÚS

Harrarnir Marker, inspektørur og Clausen, arkitektur, umboðsmenn fyri sinnissjúkradirektorátið hava verið her uppi fyri at halda fund við sjúkráhusstjórnini og myndugleikunum, ið annars hava við sjúkráviðurskipti at gera.

Fundar- og viðgerðarevni var í fyrstu syftu bygging av einum sinnissjúkráhusi nóg stórt til 150 sinnissjúk.

Tað liggur so fyri, at útlit er til, at stáurin vil byggja húsið og halda raksturin.

Ætlanin er at seta húsið á hæddini oman fyri »Dr. Aleks. Hospital«. Ein partur av rakstrinum skal vera felags við driftini av »D. A. H.«

Samstundis sum hesir góðu menn eru her til hetta góða endamál, hava vit vitjan av harra Borneman, stjóri fyri »Rigsforeningen for bekæmpelse af astmatiske sygdomme«. Hansara

Tað verður heldur ikki at eydnast E. Paturssyni at fjala og burturbriksla, at hann við at veita reiðarunum 100 pst. sigur og koyra fiskimannafjöldina fyrilitsleyst út í lógloysi, hvarvið spurningurin um fiskimannsins tilveran, »eksistensur«, mátti koma á ting, gav afturhaldsflokkunum kjáasin til aftanfyri tað táverandi ræðuliga rumbul at ræna hövuðsvápn arbeidara og fiskimanna, verkfallsrættin, frá teimum.

Javnaðarmenn mótmæltu hesari ógerð stjórnarflokkanna, men vóru ov fáir at forða henni.

Óg tá so er, skuldi ið hvussu er ein fiskimannafelagsformaður takkað teimum fyri tað. Men tað ger harra Paturssonur ikki. Hann kemur tvörturimóti við giftigum spurningum, um javnaðarflokkstingmenninir kortini ikki mundu vera uppi í hesum ránsverki.

Tá ið ein maður er komin so langt burtur frá øllum sániligum sum harra Paturssonur er komin her, hevur hann skoðið seg burtur úr øllum, ið hevur ferðil av hampadáni yvir sær.

Hann hevur sett seg utanfyri.

örindj eru at samráðast við føroyska giktsjúkrfelagið, ið hevur í umbúna at fáa í lag eitt giktsjúkraheim.

Samráðingar fóru fram við sjúkráhusstýrið um at byggja aftrat »epidemihúsinum« úti á sjúkráhusinum í Havn. Føroyska felagið eigur um 25 túsund kr., »Rigsforeningen vil geva um kr. 30.000. Hesin peningur verður latin til uppbyggingina. Öll byggingin er ætlað til kr. 80.000. Vón er at fáa lögtung og statin at skoyta uppi, so byggingin kann verða byrjað við tað sama. Pláss skal vera til 6 giktsjúk og 6 giktsjúkrapatientar á sjúkráhusinum. Ætlanin er, at »Dr. Aleks. Hospital« skal yvirtaka raksturin við vanligum almennum stundningi.

Fingið hesi bæði málini framd vildi verið eitt gott sosialt framstig.